

Panium — On yeddi

Şey və Vəhy: Danielin İki Peyğəmbərlik Xətti və Vəhyin Möhürünün Açılması

Jeff Pippenger

2026-02-22

18 iyul 2020-ci ildə yüz qırx dörd minlik hərəkətin ilk məyusluğu yetişdi. Bu, Daniel on birinci fəslin qırxıncı ayəsinin “gizli tarixi” daxilində baş verdi. Məyusluq həmin “gizli tarix”in xeyli irəlində baş verdi—bu tarix isə 1989-cu ildə Sovet İttifaqının süqutu ilə başlamışdı. Qırx birinci ayə Amerika Birləşmiş Ştatlarında bazar qanununu təmsil edir; bu, həmin fəslin on altıncı ayəsində də təmsil olunur. 2023-cü ildə qırxıncı ayənin “gizli tarixi”ni təşkil edən həqiqətlərin “möhürünün açılması” Daniel tərəfindən on ikinci fəsildə təqdim edilir. Onuncu fəsildən on ikinci fəslə qədər olan hissələr eyni görüntüdür və görüntü Danielin həm peyğəmbərliyin daxili, həm də xarici xəbərlərini anlayan “müdrükləri” təmsil etdiyini göstərməklə başlayır; bunlar orada “şey” və “görüntü” kimi təqdim edilir.

Fars padşahı Kirin üçüncü ilində, adı Beltəşassar adlanan Daniyələ bir şey aşkar edildi; və o şey həqiqi idi, lakin təyin olunmuş vaxt uzun idi; və o, şeyi anladı, və görüntünü dərk etdi. Daniel 10:1.

İki Görünüş

“Şey” və “görmə” peyğəmbərliyin daxili və xarici görüntülərini təmsil edir, Daniel isə hər ikisini anlayan bir xalqı təmsil edir; çünki həm “şey”, həm də “görmə” onuncu fəsildə Daniyələ “aşkar edildi”. Bu fəsildə, iyirmi ikinci gündə, məbəddəki Məsihin görüntüsü Daniyələ “aşkar edildi”. “Şey” kimi tərcümə olunan ibrani sözü doqquzuncu fəsildə “məsələ” kimi tərcümə olunur və orada da “görmə” ilə əlaqəli şəkildə təqdim edilir.

Duanın başlanğıcında əmr verildi və mən bunu sənə bildirmək üçün gəldim; çünki sən çox sevilənsən. Buna görə də sözü anla və görüntüyə diqqətlə bax. Daniel 9:23.

Onuncu fəsildəki “şey” sözü, doqquzuncu fəslin iyirmi üçüncü ayəsində “məsələ” kimi tərcümə olunan sözlə eyni sözdür. Danielin ondan on ikinci fəsillərə qədər olan son görüntüsündə, on birinci fəslin “şeyi” ilə onuncu fəslin “məsələsi”nin hər ikisi “görüntü” ilə bağlıdır. “Görüntü” ıvritcə “mareh” sözüdür və “zahiri görünüş” deməkdir. Daniel öz kitabında iki “görüntü” müəyyən edir, baxmayaraq ki, həmin iki “görüntü”dən biri qadın cinsində, sonra isə yenidən kişi cinsində ifadə olunur. Daniel onuncu fəslin birinci ayəsində “zahiri görünüş” görüntüsünü, eləcə də “məsələ”ni və ya “şey”i anlayanları göstərir. Səkkizinci fəsildə Daniel bir-biri ilə bağlı olan iki “görüntü” müəyyən edir. İngilis dilində bu fəsildə “görüntü” sözü səkkiz dəfə işlənir və “görüntü” kimi tərcümə olunan ıvrit sözlərindən biri “mareh”, digəri isə “chazon”dur. Mareh “zahiri görünüş”, chazon isə “yuxu, vəhy və ya ilahi xəbər” deməkdir. Səkkizinci fəslin konteksti göstərir ki, “mareh” sözü “görüntü” kimi tərcümə edildikdə, o, “Məsihin zahiri görünüşü”nü təmsil edir.

Nümunə olaraq, Daniel 8:14-dəki “mareh”, yaxud “zühur görüntüsü”dür; mənası budur ki, 22 oktyabr 1844-cü ildə Məsih qəflətən məbəddə görünəcəkdi və bununla da Malaki üçüncü fəsildəki Əhdin Elçisi yerinə yetəcəkdi; Sister White bunun 22 oktyabr 1844-cü ildə yerinə yetdiyini söyləmişdir. Sister White Vəhy onuncu fəsildə enib bir ayağını quruya, bir ayağını isə dənizə qoyan mələyin “İsa Məsihdən heç də aşağı olmayan bir Şəxs” olduğunu müəyyənləşdirəndə, o, peyğəmbərlikdə Məsihin görüldüyü bir nişan nöqtəsini müəyyənləşdirirdi. Bu, Onun çoxsaylı zühurlarından biridir. Yəhudanın yazdığına görə, Musa dirildilərkən də O göründü. Orada O, baş mələk Mikayıl kimi göründü, lakin bununla belə, bu, peyğəmbərlik xarakterli bir zühur idi. Səkkizinci fəsildəki mareh görüntüsü də öz mənasına uyğun olaraq “zühur” kimi tərcümə olunur.

Belə oldu ki, mən, bəli mən Danyal, bu görüntünü gördükdə və onun mənasını axtardıqda, budur, qarşımda insan surətinə bənzər biri dayandı. Daniel 8:15.

Buradakı kontekst göstərir ki, “insan surətinə bənzər” olan mələk Cəbrayıl idi; “surət” sözü isə Məsihin mareh görüntüsünün zahiri görünüşüdür; çünki necə ki Məsih baş mələk Mikayıl, həmçinin Vəhyin onuncu fəslindəki qüdrətli mələk vasitəsilə təmsil olunursa, eləcə də Məsih peyğəmbərlik baxımından mələklərin, hətta insanların simvolizmi ilə qarşılıqlı şəkildə ifadə olunur. Ayədə Cəbrayıl olsun, yaxud Vəhyin onuncu fəslində Məsih, yaxud baş mələk Mikayıl kimi olsun, onların hər biri bir xəbəri təmsil edir və məhz bu səbəbdən Bacı Uayt Vəhydəki mələkləri həm onların təmsil etdiyi xəbərlə, həm də mələklərin təmsil etdiyi xəbəri bəyan edən insanlarla müqayisə edir. Bu həqiqət o qədər mühümdür ki, Vəhy kitabının birinci fəslinin ilk üç ayəsində — İsa Məsihin Vəhyinin möhürünün açıldığını elan edən həmin üç ayədə — möhlət bağlanmazdan dərhal əvvəl, çünki “vaxt yaxındır”, Allahdan insana ünsiyyət prosesi xüsusi olaraq belə müəyyən edilir: Atadan gələn bir xəbər Oğula verilir, Oğul isə bu xəbəri bir mələyə verir, mələk də onu bir insana çatdırır, o insan da öz növbəsində onu cəmiyyətlərə göndərir. Ünsiyyət prosesinin hər bir mərhələsi müqəddəs və pakdır və həmin təqdis olunmuş müqəddəslik, Məsihin Özü kimi, yaxud bir mələk, insan və ya xəbər vasitəsilə görüldüyü peyğəmbərlik nişanələrində təmsil olunur. O, bir nişanədə Özünü birbaşa əlaqələndirdikdə, bu, “mareh” “surət görüntüsü”dür.

İsa Məsihin Vəhyi — Allahın Ona verdiyi, tezliklə baş verməli olan şeyləri Öz qullarına göstərmək üçün; O da bunu Öz mələyi vasitəsilə qulu Yəhyaya göndərərək bildirdi. Yəhya Allahın kəlamına, İsa Məsihin şəhadətinə və gördüyü hər şeyə şahidlik etdi. Bu peyğəmbərliyin sözlərini oxuyan nə bəxtiyardır, onları eşidənlər və orada yazılanlara riayət edənlər də nə bəxtiyardır; çünki vaxt yaxındır. ... O mənə dedi: “Bu kitabın peyğəmbərliyinin sözlərini möhürləmə, çünki vaxt yaxındır. Qoy haqsız olan yenə haqsızlıq etsin; murdar olan yenə murdar qalsın; saleh olan yenə salehlik etsin; müqəddəs olan da yenə müqəddəs olsun.” Vəhy 1:1–3; 22:10, 11.

Səkkizinci fəsildə “chazon” “görmə” kimi tərcümə olunan digər ibrani sözüdür. “Görünüş”lə əlaqədar olaraq “marah” görməsi bir nişangahı müəyyən edir, “chazon” görməsi isə peyğəmbərlik dövrünü müəyyən edir. Səkkizinci fəsildə “görmə” kimi tərcümə olunan iki sözlə bağlı ilahi bir simmetriya vardır; bu mənada, ibrani “mareh” sözü Daniyel tərəfindən onun qadın cinsi forması olan “marah” şəklində də işlədilir. “Chazon”a gəldikdə isə, Daniyel onu iki şəkildə təqdim edir, lakin kişi və qadın cinsi qarşılaşdırması vasitəsilə deyil, eyni mənəni bildirən iki söz vasitəsilə;

belə etməklə də onlar eksponensial şəkildə genişlənilir.

“Chazon” “görüm”, yaxud “vəhyə bildirilən kəlam”, yaxud “peyğəmbərlik” deməkdir; ingiliscədə bəzən “matter”, bəzən də “thing” kimi tərcümə olunan söz isə “the word” mənasını verən ivritcə “dabar” sözüdür. “Chazon” görümünün Daniel tərəfindən həmçinin “dabar” sözü ilə təmsil olunduğu anlaşıldıqda, bu ikisi birlikdə Allahın Kəlamının peyğəmbərlik ismarıclarını təmsil edir. Daniel həmişə “dabar”ı və ya “chazon”u “mareh” ilə qarşılaşdırır. Peyğəmbərlik səviyyəsində nəzərdən keçirildikdə, “dabar” və “chazon” ilə təmsil olunan “Allahın Kəlamının peyğəmbərlik ismarıcları” Məsihin zühurunun “marah” görümü ilə birləşdirildikdə, onda Allahın Kəlamının peyğəmbərlik tarixinin müqəddəs nişan daşları meydana çıxır. Sonra, əgər Daniəldə “görüm” mənalının silsiləsinə “mareh” sözünün dişi forması olan “marah”ı da əlavə etsəniz, imanla saleh sayılmanın güzgü görümünə malik olarsınız.

Danielın kitabının son üç fəslində təmsil olunan son görümündə, Daniel axır günlərdə “Allahın Kəlamı”ndakı “peyğəmbərlik görmələrini” və yüz qırx dörd minin islahatçı hərəkətini təşkil edən müqəddəs nişanə-daşların müqəddəsliyini anlayan bir xalqı təmsil edir; çünki onlar müqəddəs peyğəmbərlik Kəlamında Quzunun hara getsə, Onun ardınca gedənlərdir. Onlar Quzunun ardınca getdikcə, O onları Daniel 10:7-dəki güzgü görümünə aparır; orada ya xətanın altında gizlənmək üçün qaçırırlar və əbədiyyət üçün basdırılırlar, ya da torpaqda alçaldılır, saleh sayılır və axır günlərin peyğəmbərlik xəbərini vermək üçün qüvvətləndirilir.

Cəbrayıl Daniyala həm “məsələni”, həm də “görüntünü” “anlamağı” əmr edir. “Anlamaq” kimi tərcümə olunan ibrani sözü “zehində fərq qoymaq” mənasını verir. Hörmətli oxucu, səni və məni təmsil edən Daniyala “məsələ” ilə “görüntü” arasındakı fərqi və ayırımı anlamaq əmr olunmuşdu. Xazon görüntüsü peyğəmbərlik tarixinin xarici xəttini təmsil edir, mareh görüntüsü isə Məsihin zahir olmasını təmsil edir. “Məsələ” və “şey” ibrancə “dabar” sözüdür ki, bu da “kəlam” deməkdir. İsa “dabar”dır, çünki O, Kəlamdır. Həm “şey”, həm də “məsələ” — hər ikisi “dabar” olmaq etibarilə — zahir olma görüntüsü ilə əlaqədar şəkildə təqdim edilir.

Dabar — yəni məsələ və şey — həm də səkkizinci fəslin chazon görüntüsüdür və o, peyğəmbərlik tarixinin görüntüsünü təmsil edir. Bu təmsillərin hər biri (chazon, dabar, məsələ və şey) peyğəmbərliyin xarici xəttini müəyyən edir; mareh və onun qadın cinsindəki ifadəsi olan marah isə peyğəmbərliyin daxili xəttini təmsil edir. Daniel onuncu fəslin birinci ayəsində təmsil olunan Allahın axırxəmə xalqı, peyğəmbərlik tarixinin həm daxili, həm də xarici xətlərini anlayır. Vəhy kitabında daxili xətt yeddi kilsə ilə, xarici xətt isə yeddi möhürlə təmsil olunur.

Daniel iyirmi bir günlük orucdan sonra Məsihin görüntüsünü görəndə, mareh görüntüsünün qadın cinsli ifadəsini gördü. Mareh “görünüş” deməkdir və Daniel Məsihi görəndə, “marah” görüntüsünü gördü; mareh görünüş mənasını versə də, həmin sözün qadın cinsli forması “güzgü” mənasını daşıyır. Bacı Uayt bizə bildirir ki, Danielin gördüyü görüntü Yəhyanın gördüyü görüntü idi, Yəhya isə bu görüntünü Məsih səmavi məbəddə olarkən gördü.

“Cəbrailin ziyarəti zamanı peyğəmbər Daniel əlavə təlimat qəbul edə bilmədi; lakin bir neçə il sonra, hələ tam izah olunmamış mövzular haqqında daha çox bilmək istəyərək, o, yenidən Allahdan nur və hikmət axtarmağa girişdi. «O günlərdə mən, Daniel, tam üç həftə yas

tuturdum. Nə ləzzətli çörək yedim, nə ağzıma ət və şərab dəydi, nə də özümü ümumiyyətlə məsh etdim.... Sonra gözlərimi qaldırıb baxdım, və budur, kətan geyimli bir adam vardı; onun beli Ufazın saf qızılı ilə qurşanmışdı. Bədəni də zəbərcədə bənzəyirdi, üzü ildırım görünüşü kimi idi, gözləri od məşəlləri kimi, qolları və ayaqları cilalanmış tunc rəngində idi, sözlərinin səsi isə bir izdihamın səsi kimi idi.»

Allahın Oğlundan heç də aşağı olmayan bir Şəxs Danielə göründü. Bu təsvir, Məsihin Patmos adasında Yəhyaya zühur etdiyi zaman verilən təsvirə bənzəyir. İndi Rəbbimiz başqa bir səmavi elçi ilə birlikdə Danielə axır günlərdə nə baş verəcəyini öyrətmək üçün gəlir. Bu bilik Danielə verildi və ilham vasitəsilə dünyanın sonlarının gəlib çatdığı bizlər üçün yazıya alındı.

“Dünyanın Xilaskarı tərəfindən açılan böyük həqiqətlər gizli xəzinələr kimi həqiqəti axtaranlar üçündür. Daniel ahıl bir adam idi. Onun həyatı bütpərəst bir sarayın cazibələri içində keçmiş, zehni böyük bir imperiyanın işləri ilə yüklənmişdi; lakin o, bütün bunlardan üz çevirərək Allahın qarşısında canını iztiraba salır və Uca Olanın niyyətləri barədə bilik axtarır. Və onun yalvarışlarına cavab olaraq, son günlərdə yaşayacaq olanlar üçün səmavi məhkəmələrdən nur verildi. Elə isə biz Allahı nə böyük ciddiyyətlə axtarmalıyıq ki, O, göydən bizə gətirilmiş həqiqətləri dərk etmək üçün idrakımızı açsın.” Review and Herald, 8 fevral 1881.

144.000 nəfər

Daniel “şeyi” və “görməni” anlayır və o, həm Daniel, həm də Beltşaşsar kimi tanındılır. Peyğəmbərlikdə adın dəyişdirilməsi əhd münasibətini təmsil edir; buna görə də Daniel, məbəddə Məsihin görməsi ilə sınaqdan keçirilən yüz qırx dörd min nəfər olan son əhd xalqını təmsil edir. Həmin sınaq ibadət edənlərin iki sinfinin ayrılmasına səbəb olur.

Və mən, Daniyel, görüntünü təkbaşına gördüm; çünki mənimlə birlikdə olan adamlar görüntünü görmədilər; lakin onların üzərinə böyük bir titrəyiş düşdü, belə ki, gizlənmək üçün qaçdılar. Daniel 10:7.

Daniel birbaşa Allahın axırxaman xalqı ilə əlaqəli olan ikinci və məbəd sınağını müəyyən edir; bu, səmavi müqəddəs məkanda Məsihi görmək üzərində qurulan bir sınaqdır. Yeddinci ayənin görüntüsü mareh görüntüsünün müənnəs formasıdır və marah görüntüsü kimi təqdim olunur. Əgər Danielin cavabında təmsil olunduğu kimi, Məsihin məbəd görüntüsünə cavab versəniz, peyğəmbərlikdəki “şey” və peyğəmbərlik “görüntüsü” sizə “aşkar ediləcəkdir”.

Əgər Məsihin məbəd görüntüsünə gizlənmək üçün qaçmaqla münasibət göstərirsinizsə, əbədi qaranlığa gedirsiniz. Əbədi müjdənin üç mərhələsinin ikinci sınağı olan məbəd sınağından əvvəl birinci və təməl sınaq gəlir. Təməllərin sınaq sualı Daniel on birinci fəslin on dördüncü ayəsində təmsil olunur; orada Roma “xalqının soyğunçuları” kimi təqdim edilir və “görüntünü” təsis edir.

Vaxt yaxındır

18 iyul 2020-ci ilin məyusluğundan üç gün yarım sonra, 31 dekabr 2023-cü ildə İsa Məsihin vəhyi açılmağa başladı, çünki “vaxt yaxın idi.”

Bu peyğəmbərliyin sözlərini oxuyan nə bəxtiyardır, onları eşidənlər və orada yazılanları yerinə yetirənlər nə bəxtiyardır; çünki vaxt yaxındır. ... Və mənə dedi: Bu kitabın peyğəmbərliyinin sözlərini möhürləmə; çünki vaxt yaxındır. Vəhy 1:3; 22:10.

İsa Məsihin Vəhyinin möhürünün açılmasını müəyyən edən “zaman” Vəhy kitabının əvvəlində xatırladılır və kitabın sonunda həmin eyni bəyanat alfa ifadəsinə oməqa ifadəsi ilə əlavə olunur.

İsa Məsihin vəhyi möhlətin bağlanmasıdan bir qədər əvvəl açılır. İyirmi bir günlük orucdan sonra, iyirmi ikinci gündə “şey”, həmçinin “məsələ”, həmçinin dəbar, yəni Kəlam, həmçinin də xarici peyğəmbərlik tarixinin chazon görüntüsü Daniyala aşkar edildi; o, Ən Müqəddəs Yerdəki səmavi Baş Kahinin aynalı baxış olan marah görüntüsünü yaşayarkən bunu təcrübə etdi.

Daniel güzgü görüntüsünün təcrübəsinə malik olanları, həmçinin Məsihin peyğəmbərlik təzahürlərini və xazon görüntüsü ilə təmsil olunan zahiri tarixi anlayanları təmsil edir. Mərə görüntüsü Məsihi peyğəmbərlik nişangahı kimi təmsil edir, həmin sözün müənnəs forması isə Daniel, Yəhya, Yeşaya, Bacı Uayt və digər peyğəmbərlərlə təmsil olunduğu kimi, Allahın izzətinə baxmaqla hasil olan təcrübəni təmsil edir.

Bu səviyyədə xarici xazon görüntüsü təməl sınağı təmsil edir, hadisələrin peyğəmbərlik ardıcılığında Məsihin zühurlarına dair mareh görüntüsü isə məbəd sınağıdır. Məsih sizin öz Ən Müqəddəs Yerinizin daxilindəki Ən Müqəddəs Yerdə zühur etmişdirmi? Məhz orada İlahilik insanlıqla birləşir. Bu, möhlət litmus sınağında başa çatmazdan əvvəl keçilməli olan sınaqdır. Xasiyyəti zahir edən litmus sınağı marah güzgü görüntüsüdür.

31 dekabr 2023-cü ildə, on dördüncü ayədəki “xalqının quldurları” üzərində təməlin xarici sınağı başlandı və indiki papa 8 may 2025-ci ildə taxta çıxarılanda, on dördüncü ayənin “görümü” təsbit olundu. Təməlin sınağı məbəd sınağına keçdi. 9 may 2025-ci ildən etibarən məbəd sınağı davam etməkdədir. 31 dekabr 2023-cü ildə iki şahidin dirilməsi Vəhy 11-in on birinci ayəsində təmsil olunmuşdu və həmin tarixdə başlayan dirilmə 2014-cü ildə başlayıb 2022-ci ildə kəskinləşən Ukrayna Mühəribəsi dövrü daxilində baş verdi. Peyğəmbərliyin xarici və daxili xətləri həmin tarixdə bir araya gəldi. 31 dekabr 2023-cü ildə təməl qoymaq işi davam edirdi; bu iş 1798-dən 1840-a qədər olan tarixlə, həmçinin 1840-dan 1844-ə qədər olan tarixlə, eləcə də 19 aprel 1844-dən 22 oktyabr 1844-ə qədər olan tarixlə öncədən simvollaşdırılmışdı.

Daniel on birinci fəslin on birinci ayəsi tarixdə peyğəmbərliyin xarici xətti kimi zühur etdi və Vəhy on birinci fəslin daxili xətti olan elə həmin tarixlə əlaqələndi. 2014-cü ildə, e.ə. 217-ci ildəki Rafiya döyüşü ilə simvollaşdırıldığı kimi, Ukrayna mühəribəsi başladı. 2015-ci ildə, Daniel on birinci fəslin ikinci ayəsindəki dördüncü və ondan qat-qat varlı padşah ayağa qalxdı və prezident vəzifəsinə namizədliyini irəli sürmək niyyətini elan etdi. Həmin elan, Yunanıstan diyarı kimi təmsil olunan, əjdaha düşüncəli qlobalistləri qəzəbləndirdi.

Vəhy kitabının on birinci fəslinin on birinci ayəsi 31 dekabr 2023-cü ili iki şahidin dirildildiyi nöqtə kimi müəyyənləşdirdi. Beləliklə, 18 iyul 2020-ci ildən 31 dekabr 2023-cü ilədək olan dövr peyğəmbərlik baxımından bir “səhra” kimi başa düşüldü. “Səhra dövrü”nin sonunda 2023-cü ilin iyul ayında bir səs fəryad etməyə başladı və sonra, 18 iyul 2020-ci ildə baş vermiş Neşvillin

uğursuz proqnozundan tam min iki yüz altmış gün sonra, Yəhuda qəbiləsinin Aslanı Öz peyğəmbərlik Kəlamının möhürlərini açmağa başladı. Allahın peyğəmbərlik Kəlamının möhürlərinin açılması həmişə Daniel on ikidə bəyan edildiyi kimi üçmərhələli bir sınaq prosesini doğurur.

Bir çoxları paklanacaq, ağardılacaq və sınaqdan keçiriləcək; lakin pislər pislik edəcəklər; və pislərdən heç biri anlamayacaq; amma müdriklər anlayacaqlar. Daniel 12:10.

Vəhy kitabının on doqquzuncu fəslində gəlin özünü hazır edir və bundan sonra ona ağ libas verilir. Həmin ağ libaslar gəlinin hazır olduğunu təmsil edir və bu, göylərin pəncərələri açıldığı zaman, Vəhy kitabının on doqquzuncu fəslində baş verir. Gəlin Məsihin salehlik libası ilə ağardılmadan əvvəl, o, əvvəlcə paklanır.

31 dekabr 2023-cü ildə təmiz olacaq olanları saflaşdırmaq üçün bünövrələrin sınağı başlandı. Bu saflaşdırma biliyin artması vasitəsilə həyata keçirilir, çünki Yəhuda qəbiləsinin Aslanı o zaman Özünün son vəhyini açmağa başladı. Həmin vəhyə bu da daxildir ki, qoyula bilən yeganə bünövrə Odur. Romanın “sənin xalqının quldurları” olduğunu müəyyən edən təməl həqiqəti rədd etmək, qoyula bilən yeganə bünövrəni rədd etmək deməkdir.

31 dekabr 2023-cü ildə dərhal iki sinfin ayrılmasını meydana gətirən bir sınaq prosesi başlandı. Yəhuda qəbiləsinin Aslanı indi açmışdır ki, on dördüncü ayənin tarixi yerinə yetməsi 8 may 2025-ci il olmuşdur və bunu etməklə, Romanı peyğəmbərliyin zahiri görüntüsünü təsis edən rəmz kimi Millerin müəyyənləşdirməsini təsdiq etmişdir. Tramp 2024-cü ildə geri döndükdə, Daniel on birinci fəslin on üçüncü ayəsini yerinə yetirdi; sonra isə növbəti ayədə biz 2025-ci ili, papa Leonun seçilməsi ilə qeyd edirik. Həm Tramp, həm də onun antixrist qarşılığı 2025-ci ildə vəzifəyə gətirildi.

Bu hərəkətdə müəyyən etdiyimiz tarixlər mahiyyət etibarilə müqəddəsləşdirilmiş sonradan anlayışdır. Biz sonun vaxtını 1989-cu il kimi müəyyən edirik; daha sonra isə xəbərin rəsmiləşdirilməsi 1996-cı ildə oldu. 11 sentyabrda rəsmiləşdirilmiş xəbər qüvvətləndirildi. 2012-ci ildə Habaququn Cədvəllərinin təqdimatında və 2013-cü ilin yanvarında sona çatmaqla təməllər qoyuldu.

18 iyul 2020-ci ildə ilk məyusluq gəldi, sonra 2023-cü ilin iyulunda səhrada fəryad edən bir səs ucalmağa başladı və 31 dekabr 2023-cü ildə İsa Məsihin Vəhyinin möhürlərinin açılması başladı və ilk xarici təməl sınağı başlandı.

8 may 2025-ci ildə məbədin ikinci daxili sınağı başladı. Üçüncü həlledici sınaq isə lap qarşıdadır. Orada, birinci və xarici sınağın təmsil etdiyi ismarıcın yağının, həmçinin ikinci daxili sınağın ona müşayiət edən yağının cana məxsus olub-olmadığı aşkar ediləcək. Bu sınaq ardıcılığı xaricini, sonra daxilini, sonra isə təcrübəni təmsil edir.

Peyğəmbərliyin daxili xətti az əvvəl istinad etdiyim əvvəlki yol nişanlarından ibarətdir. Həmin yol nişanlarının hər biri Millerçi tarixin eyni yol nişanları ilə uyğunlaşır. Sonun vaxtı kimi 1798, yenə də sonun vaxtı olan 1989-a uyğun gəlir. Orada Yəhuda qəbiləsinin Aslanı Öz Kəlamını açdı, çünki O, Kəlamdır. Adventizm Yerobamın təməl üsyanı zamanı itaətsiz peyğəmbərin rolunu, Bet-Elin

yalançı peyğəmbəri ilə birlikdə yemək yeməyə qayıtmaqla yerinə yetirdikdə, onlar Uilyam Millerin yeddi vaxtı müəyyən etməsinə qarşı istifadə olunmuş süqut etmiş Protestantlığın dəlillərinə qayıtdılar. Buna görə də onlar 1863-cü ilin birinci və ikinci mələklərin alfa hərəkəti üçün son yol nişanı olduğunu ya heç, ya da tam olaraq anlamırlar.

Bu səbəbdən, bunun 126 il olması onlar üçün heç bir məna daşımır; bu, 1.260-ın rəmzidir, 1863-cü ildən 1989-cu ildə son vaxta qədər uzanan tarixi əhatə edən bir “səhra”nın rəmzidir. Qırx ilin sonunda Yeşua hərəkəti Vəd edilmiş Torpağa apardı. 1989-cu ildə Rəbb, alfa hərəkətini 538-ci ildən 1798-ci ilədək olan “səhra”dan çıxardığı kimi, Öz omeqa hərəkətini də 1863-cü ildən 1989-cu ilədək olan “səhra”dan çıxararaq ona rəhbərlik etmək işinə başladı.

1989-cu ildə Daniel kitabının son üç fəslini təmsil edən Hiddekel çayının görüntüsü açıldı; necə ki, Danielin 7, 8 və 9-cu fəsillərini təmsil edən Ulay çayının görüntüsü 1798-ci ildə açılmışdı. Kral Ceyms Müqəddəs Kitabının nəşrindən iki yüz iyirmi il sonra, Uilyam Miller Ulay görüntüsünə əsaslanan öz xəbərini ilk dəfə nəşr etdi və bununla da 1831-ci ildə öz xəbərini rəsmiləşdirdi; necə ki, Hiddekelin xəbəri də ilk dəfə 1996-cı ildə, 1776-cı ildən — Amerika Birləşmiş Ştatlarının əzəmətli ölkəsinin doğulduğu ildən — iki yüz iyirmi il sonra nəşr olundu.

Millerin, King James versiyasından iki yüz iyirmi il sonra bu xəbəri rəsmi şəkildə formalaşdırması, William Milleri Müqəddəs Kitabın, həm Əhdi-Ətiqin, həm də Əhdi-Cədidin peyğəmbərliklərindən istifadə edərək oyanış və islahat yaratmaq üçün onları işlədən ilk müqəddəs xəbərci kimi müəyyən edir. Müqəddəs Kitab İlahidir və o, iki yüz iyirmi il sonra insanla əlaqələnərək Ulay xəbərini meydana gətirdi.

İsa Alfa və Omeqadır və O, Allahın Kəlamıdır; buna görə də Müqəddəs Kitabın King James Version nəşrinin 1611-ci ildə çap olunması İsanı həm 1611-də, həm də 1831-də yerləşdirir. Məsih axır zamanında Yəhuda qəbiləsinin Aslanı kimi zühur edir; xəbərin rəsmiləşdirildiyi zaman isə O, Alfa və Omeqa və Kəlamdır. Millerin başlanğıcla əlaqəsi, həm başlanğıcın, həm də sonun xəbərin nəşrini vurğuladığını göstərməsi ilə tanınır. 1776-dan 1996-ya qədər eyni xüsusiyyətləri daşıyır, hərçənd fərqlidir.

Hiddekelin xəbəri, Daniel on birin qırx birinci ayəsində bəyan olunduğu kimi, Amerika Birləşmiş Ştatlarında bazar günü qanununun xəbəridir. 1776-cı il və Müstəqillik Bəyannaməsinin nəşri, qəsdən deyil, ilahi təqdirlə “Time of the End” adlandırılmış nəşrin çıxması ilə başa çatan iki yüz iyirmi illik dövrün başlanğıc nöqtəsini təmsil edir. Həmin ildə, 1996-cı ildə, “Future for America” adlı bir xidmət korporasiyası bizə verildi. Möhtəşəm ölkənin, yəni Amerika Birləşmiş Ştatlarının xəbəri, peyğəmbərliyin başlanğıcı ilə sonu arasında birbaşa əlaqə ilə rəsmiləşdirildi. Millerçi tarixin hər bir əsas waymark-ı, on bakirə məsələnin yönəldici nümunəsi altında təkrarlanmışdır. Hər iki iki yüz iyirmi illik dövr, nəşrlə işarələnmiş bir başlanğıca və sona malikdir.

Millerin xəbəri və metodologiyası İslamın ikinci vaxtının yerinə yetməsi ilə təsdiqləndi və gücləndirildi. Xəbəri gücləndirmək üçün Rəbbin istifadə etdiyi şey Millerin “bir gün bir il” prinsipi idi; və Vəhyin on səkkizinci fəslindəki mələyin enişinin, Vəhyin onuncu fəslində təsvir olunduğu kimi, 1840-cı il avqustun 11-də etdiyi eniş təkrarladığı 11 sentyabrda xəbəri və metodologiyayı gücləndirən prinsip də həmin idi. Həmin iki mələk Məsihin mələk surətində peyğəmbərliklə bağlı

zühurunu təmsil edir. 1840-cı il avqustun 11-i hərəkəti üçün “bir gün bir il” prinsipi necə təməl idisə, 11 sentyabr hərəkəti üçün də bir o qədər təməl olan prinsip budur ki, Millerit tarixi yüz qırx dörd minin tarixində təkrarlanır.

İslamın üçüncü vayına dair bir peyğəmbərliyin yerinə yetməsi, omeqa və üçüncü mələyin tarixində baş verdikdə və bu, alfa birinci və ikinci mələklərin tarixində baş vermiş İslamın birinci və ikinci vayına dair bir peyğəmbərliyin yerinə yetməsi ilə uyğunlaşdıqda — Millerçi tarixin yüz qırx dörd min nəfərin tarixində təkrar olunduğu prinsipi, Vəhy 9-un birinci və ikinci vayları ilə əlaqədar olaraq Millerin bir günün bir il olması prinsipinin nə qədər möhkəm təsdiqləndiyi kimi, elə həmin dərəcədə möhkəm təsdiqlənmiş oldu. Vəhy 9:15-də bəyan edilən üç yüz doxsan bir il və on beş günə dair zaman peyğəmbərliyini bilən bəziləri əvvəlki fikrimi gözədən qaçıra bilərlər. İcazə verin izah edim.

Birinci və ikinci vay birinci və ikinci mələklərin tarixi ilə uyğunlaşdırılmışdır, üçüncü vayın tarixi isə üçüncü mələyin tarixi ilə uyğunlaşdırılmışdır. Buradakı məqam ondan ibarətdir ki, ikinci vayın tarixində göstərilən üç yüz doxsan bir il və on beş günün başlanğıc nöqtəsi birinci vayın tarixində tapılır. Vəhy doqquzun birinci vay tarixində yüz əlli illik bir peyğəmbərlik vardır və həmin peyğəmbərlik dövrünün sona çatdığı gün üç yüz doxsan bir il və on beş günə dair peyğəmbərlik başlanır. Bu iki peyğəmbərlik birinci və ikinci vayları birbaşa bir-birinə bağlayır; buna görə də İslam haqqında bir peyğəmbərlik, günün il yerinə götürülməsi prinsipinə əsasən, qabaqcadan deyiləndə, həmin peyğəmbərlik İslamın birinci və ikinci vaylarına dair bir peyğəmbərlik idi və bu da birinci və ikinci mələklərin tarixində Millerin metodologiyasını və xəbərini təsdiq edən ismaric idi.

Həmin tarix 22 oktyabr 1844-cü ildə sona çatdıqda, yeddinci şeypur səslənməyə başladı və yeddinci şeypur həm üçüncü vaydır, həm də izzət ümidi olan Məsihin sizdə olması — Allahsallığın sirridir. O şeypur həm xarici xəbərdarlıq ismarıcı, həm də daxili xəbərdarlıq ismarıcıdır. Buna görə də 2.520 illik peyğəmbərlik, yubileyi də özünə daxil edən torpaq üçün yeddinci ilin istirahəti ilə əlaqələndirilir. 22 oktyabr 1844-cü ildə yeddinci şeypur 2.520 illik və 2.300 illik peyğəmbərliklərin yerinə yetməsi ilə səslənməyə başladı.

Lakin yeddinci mələyin səsi eşidiləcəyi günlərdə, o şeypur çalmağa başlayanda, Allahın sirri Öz qulları olan peyğəmbərlərə bildirdiyi kimi tamamlanacaqdır. Vəhy 10:7.

22 oktyabr 1844-cü il Kəffarə günü idi və yubiley şeypuru Kəffarə günündə səsləndirilməli idi. O vaxtdan bəri biz üçüncü mələyin tarixində, habelə yeddinci şeypur olan üçüncü vayın tarixində yaşayırıq. 11 avqust 1840-cı ildə Vəhy onuncu fəsildəki qüdrətli mələk Vəhy on səkkizdəki mələyin 9/11-də etdiyi kimi, öz izzəti ilə yeri işıqlandırmaq üçün endi.

2012-ci ildə və 2013-cü ilin yanvarına qədər “Habakkukun Lövhələri” adlı silsilə hazırlandı və 1842-ci ilin mayında 1843-cü il pioner cədvəlinin nəşri ilə uyğunlaşdırıldı. Bundan sonra hərəkətin təməlləri qoyuldu; istər birinci və ikinci mələyin alfa hərəkəti olsun, istərsə də üçüncü mələyin hərəkəti, Habakkukun iki lövhəsi tarixə və xəbərə toxunmuşdu. 18 iyul 2020-ci il uğursuz proqnozu 19 aprel 1844-cü ilə paralel idi və məsələndəki gecikmə vaxtı artıq başlamışdı.

1.260 günlük bir səhranın dövrü 31 dekabr 2023-cü ildə möhürün açılması ilə başa çatdı. Yaxşıdır ki, Məsihin Öz məbədini, Sister White-ın bunu adlandırdığı kimi, müqəddəsliyə qarşı edilən təhqiramiz murdarlanmasından iki dəfə təmizlədiyini xatırlayaq. O, bunu xidmətinin əvvəlində və sonunda etdi və beləliklə, bu iki təmizlənməni bir alfa və omega təmizlənməsi etdi.

Bacı Uayt birinci məbədın təmizlənməsini 9/11 və birinci səslə açıq şəkildə uyğunlaşdırır; o, bunu Vəhy on səkkizinci fəslin ilk üç ayəsi kimi müəyyən edir. Sonra o, dördüncü ayədəki “başqa səs”i ikinci məbədın təmizlənməsi, habelə bazar günü qanunu kimi müəyyən edir. 19 aprel 1844-cü il Millerçilər üçün birinci məbədın təmizlənməsi idi və 22 oktyabr 1844-cü il ikinci idi. 1798-ci ildən 1844-cü ilə qədər olan qırx altı il ərzində Millerçi məbədi quruldu və hər ikisi məbədın təmizlənməsini təmsil edən iki məyusluğun tarixində Millerçi məbədinin qurulmasının bir fraktalı tapılır. Həmin tarix məbəd haqqındadır.

18 iyul 2020-ci ildən 31 dekabr 2023-cü ilədək bakirələr ləngimə vaxtı ərzində yatdılar. Oyandıqları zaman, təməli qoymaq və məbədi ucaltmaq məsuliyyətlərinə oyanırlar. O vaxtdan bəri Məsih, Yəhuda qəbiləsinin Aslanı kimi, peyğəmbərlik işığını möhürdən açmaqdadır və möhürdən açılan peyğəmbərlik işığı həmişə üçmərhləli bir sınaq prosesi doğurur; bu proses xarakterin inkişaf etdirilmədiyi, lakin zahir olduğu lakmus sınağı ilə başa çatır. Lakmus sınağında sadıq bakirələr Müqəddəs Ruhun elə bir tökülüşünü alacaqlar ki, bu, Allahın xalqı arasında indiyədək qeydə alınmış Allah qüdrətinin hər bir təzahürünü üstələyəcəkdir. İndiyədək heç vaxt şahid olunmamış bir işıq artımı olacaqdır. Beləliklə, mən Millerçi tarixin yüz qırx dörd minin tarixi ilə paralelliyini təsdiq edən başqa bir tarixi xətt təqdim edəcəyəm.

Lakin sən, ey Daniel, sözləri qapat və kitabı axır zamanadək möhürlə: çoxları ora-bura qaçacaq və bilik artacaq. Və dedi: Get öz yolunla, Daniel; çünki bu sözlər axır zamanadək qapadılmış və möhürlənmişdir. Çoxları təmizlənəcək, ağardılacaq və sınaqdan keçiriləcək; lakin pislər pislilik edəcək; və pislərdən heç biri anlamayacaq; amma müdriklər anlayacaq. Daniel 12:4, 9, 10.

Bu məsələləri növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.

Təklif

İlon Mask 21 fevral 2026-cı ildə belə iddia etdi: “biz artıq ‘sinqulyarlıq’dayıq”.

Texnoloji Sinqulyarlığı

Texnoloji sinqulyarlığı (çox vaxt sadəcə “sinqulyarlıq” adlandırılır) texnoloji tərəqqinin — başlıca olaraq süni intellekt tərəfindən hərəkətə gətirilən tərəqqinin — o qədər sürətli və güclü hala gəldiyi, insan nəzarəti və idrakından kənara çıxacaq dərəcədə sürətlənərək bəşər sivilizasiyasında qabaqcadan proqnozlaşdırılması mümkün olmayan və dərin dönüşümlərə gətirib çıxardığı fərz edilən gələcək zaman nöqtəsidir. Əsas ideya zəka partlayışıdır: bir dəfə ən ağıllı insanlardan daha ağıllı olan bir Sİ sistemi (çox vaxt Süni Superintellekt və ya ASI adlandırılır) yaratdıqdan sonra, həmin sistem özünü hər hansı insan komandasının indiyədək edə biləcəyindən daha sürətlə yenidən layihələndirə və təkmilləşdirə bilər. Bu, son dərəcə qısa zaman çərçivələrində (günlər -> saatlar ->

dəqiqələr) qabiliyyətin təkrar-təkrar ikiqat artdığı rekursiv özünütəkmilləşdirmə dövrəsi yaradır və sonrakı inkişafı partlayış xarakterli edir, “sinqulyarlıqdan əvvəlki insanlar” üçün isə onları mənalı şəkildə qabaqcadan görməyi və ya istiqamətləndirməyi qeyri-mümkünə çevirir. “Sinqulyarlıq” termini fizikadan və riyaziyyatdan götürülmüşdür; burada “qara dəlikdə” sinqulyarlıq, cazibə qüvvəsinin sonsuz olduğu və mövcud fizika qanunlarımızın işləmədiyini göstərir — hadisə üfüqünün o tayında nə baş verdiyini görə və ya qabaqcadan deyə bilmirik.

Eynilə, texnoloji təklif də tarixdə bir “hadisə üfüqü” kimi qəbul edilir: biz həmin nöqtəyədək meyilləri qabaqcadan proqnozlaşdırırıq, lakin ondan o tərəfdə gələcək gücləndirilməmiş insan şüurları üçün qeyri-şəffaf olur.

Qısa Tarix və Əsas Müfəkkirlər

1950-ci illər — İlk toxumlar riyaziyyatçı John von Neumann-un (texnoloji dəyişikliyin sürətlənməsindən danışan) və riyaziyyatçı/kriptoqraf I.J. Good-un fəaliyyətində görünür; sonuncu 1965-ci ildə maşınlar daha yaxşı maşınlar layihələndirdikdən sonra baş verəcək “zəka partlayışı”nı təsvir etmişdir.

1993-cü il — Kompüter alimi və elmi-fantastika yazıçısı Vernor Vinge bu müasir konsepsiyayı The Coming Technological Singularity adlı əsərində geniş yayır. O, 2005–2030-cu illər arasında nə vaxtsa fəvqəlbəşəri zəka yaradacağımızı proqnozlaşdırırdı; bundan sonra isə “insan dövrü” sona çatacaqdı (bu mənada ki, yardım almayan insanlar artıq dominant zəka olmayacaqdılar).

2005—İxtiraçı/futurist Rey Kurtsveyl bu ideyanı “The Singularity Is Near” adlı kitabı ilə geniş ictimaiyyətin diqqət mərkəzinə gətirir. O, təklif nöqtəsinin təxminən 2045-ci ildə baş verdiyini irəli sürür; buna təkan verən amillər isə hesablama gücündə eksponensial artım (onun Sürətlənən Gəlirlər Qanununa uyğun olaraq), nanotexnologiya, biotexnologiya və beyin-kompüter interfeysləridir. O, bu zaman cədvəlini ardıcıl şəkildə qoruyub saxlamış, yaxın zamanlarda isə AGI üçün 2029-cu ili və təklif nöqtəsi üçün təxminən 2045-ci ili yenidən təsdiqləmişdir.

Zaman Cədvəli üzrə Proqnozlar (2026-cı ilin əvvəllərinə olan vəziyyətə görə)

Böyük dil modellərində, mühakimə sistemlərində və miqyaslama qanunlarında son dərəcə sürətli irəliləyiş səbəbindən proqnozlar son bir neçə ildə nəzərəcarpacaq dərəcədə sıxlaşmışdır: Ən cəsarətli / yaxın müddətli baxışlar (2026–2027): Bəzi görkəmli süni intellekt rəhbərləri (məs., Anthropic şirkətindən Dario Amodei, Elon Musk) açıq şəkildə bildirmişlər ki, superintellekt və ya funksional baxımdan təklif tətikləyicisinə bərabər bir şey artıq 2026-cı ildə və ya 1–3 il ərzində meydana çıxma bilər.

Ekspertlər arasında aparılan sorğuların median nəticələri tam superintellekt/sinqulyarlıq üçün hələ də 2040–2050 aralığında cəmlənir.

Mümkün nəticələrin iki düşərgəsi

Utopik / optimist -> radikal bolluq, xəstəlik və yoxsulluğun aradan qaldırılması, şüurun rəqəmsal daşıyıcılara köçürülməsi və ya nanotibb vasitəsilə əməli ölümsüzlük, bəşəriyyətin süni intellektlə birləşməsi (transhumanizm), əvvəllər həlli mümkünsüz sayılan elmi problemlərin bir neçə dəqiqə ərzində həll edilməsi.

Distopik / pessimist -> insanın fəaliyyət qabiliyyətinin/nəzarətinin itirilməsi, uyğunsuzluq (Sİ insan dəyərlərinə ortoqonal olan və ya onlara düşmən məqsədləri izləyir), iqtisadi və sosial çöküş, yaxud hətta bəşəriyyət üçün ekzistensial risklər.

Singulyarlıq sadəcə “çox inkişaf etmiş süni intellekt” deyil; o, texnoloji təkamülün bioloji/insani sürət məhdudiyyətlərindən qurtulub avtonom, cilovdan çıxmış bir prosesə çevrildiyi andır. Bunun 2026-cı ildə, 2030-da, 2045-də baş verib-verməyəcəyindən, yaxud heç vaxt baş verməyəcəyindən asılı olmayaraq, bu, hazırda bəşər tarixinin ən mühüm açıq suallarından biri olaraq qalır.

Axırzaman – 1989

Şəbəkələşmiş Dünya Başlayır

Təcrid olunmuş hesablamadan əlaqəli hesablamaya keçid. Tim Berners-Lee CERN-də World Wide Web-i təklif edir (1989). Kommersiya neyron şəbəkə tədqiqatları genişlənir (hərbi + akademik istifadə), Intel 80486 buraxılır—fərdi hesablama gücü sıçrayış edir, ARPANET isə müasir İnternetə çevriləcək istiqamətə keçir. Bundan əvvəl hesablama güclü idi, lakin əsasən təcrid olunmuş sistemlər çərçivəsində qalırdı. 1989-dan sonra isə hesablama şəbəkə-yönlü olur. 1989-cu ildə neyron şəbəkələr ilkin mərhələdə idi, avadanlıq məhdudiyyətləri ilə üzləşirdi və əsasən qaydalarla gücləndirilmiş nümunə sistemlərindən ibarət idi—lakin hərbi qurumlar və tədqiqat laboratoriyaları artıq hədəfləmə, yönləndirmə və siqnal təsnifatı üçün öyrənən sistemləri sınaqdan keçirirdilər. Bu, sonradan gələn hər şey üçün təməl qat idi.

Mesajın Rəsmiləşdirilməsi – 1996

İnternetin Kommersiya Partlayışı

Veb ictimai, kommersiya yönümlü və qlobal xarakter alır. Netscape və brauzer müharibələri, Amazon və eBay onlayn ticarətin işlək olduğunu sübut edir. Google təsis olunur (Stanfordda BackRub adı ilə, 1996), Windows 95-in geniş yayılması istehlakçı yönümlü kompüter istifadəsini sürətləndirir. 1996-cı il İnternetin akademik olmaqdan çıxıb iqtisadi xarakter aldığı dövrdür. 1989-cu ildən mövcud olan infrastruktur indi istehlakçı miqyasına çatır. Dot-com dövrü veb-saytlar haqqında deyil — söhbət biznesin rəqəmsallaşdırılmasından gedir. Bu dövr ticarəti, reklamı, informasiyanın aşkar edilməsini və ünsiyyət modellərini dəyişdirdi.

Mesajla Gücləndirilmiş – 11/9, 2001

Mobil + Platforma Dövrü Başlayır

Medianın rəqəmsallaşdırılması + erkən bulud infrastrukturunu + daim aktiv genişzolaqlı internet. Apple iPod-u təqdim edir (daşına bilən rəqəmsal ekosistemin başlanğıcı), Wikipedia fəaliyyətə

başlayır (kollektiv bilik platforması modeli), genişzolaqlı internetin mənimsənilməsi sürətlə artır, Amazon sonradan AWS-ə çevriləcək sistemi səssizcə qurmağa başlayır. 11 sentyabrdan sonrakı nəzarət texnologiyaları kütləvi şəkildə sürətlənir, məlumat analitikası infrastrukturunu sürətlə böyüyür. Bulud hesablamasının, platforma ekosistemlərinin, rəqəmsal məzmun üstünlüyünün, daim bağlantıda olan infrastrukturun, habelə sosial media və smartfonlar üçün zəminin başlanğıcı burada qoyulur.

Təməl Qoyuldu – Həbəqququn Lövhələri – 2012, 2013

Dərin Öyrənmədə Sıçrayış

Müasir Süni İntellektin Doğuluşu

Bu, neyron şəbəkələrinin eksperimental mərhələdən çıxıb praktik baxımdan güclü hala gəldiyi həlledici an idi — 2001-ci ilin “platforma/bulud” dövrü ilə 2023-cü ilin “generativ süni intellekt” partlayışı arasındakı dəqiq körpü. Sentyabr 2012: AlexNet (dərin konvolyusiya neyron şəbəkəsi) ImageNet müsabiqəsində çox böyük fərqlə qalib gəlir — bütün əvvəlki alqoritmləri darmadağın edir. Bu tək hadisə süni intellekt tədqiqatlarında müasir dərin öyrənmənin doğrulduğu an kimi ümumi şəkildə qəbul olunur. 2012: Geoffrey Hintonun komandası sübut edir ki, GPU-larda öyrədilən dərin neyron şəbəkələri iyerarxik xüsusiyyətləri avtomatik öyrənə bilir. 2013: Google Hintonun şirkətini (DNNresearch) satın alır. Sənaye qəfil şəkildə dərin öyrənməyə milyardlarla vəsait yönəldir. NVIDIA-nın GPU sahəsindəki irəliləyişləri (CUDA) süni intellekt üçün standart avadanlığa çevrilir. Böyük verilənlər alətləri (Spark 1.0 2013-cü ildə buraxılmışdır) bununla paralel şəkildə yetkinləşir və dərin öyrənmə üçün tələb olunan nəhəng verilənlər toplusunu mümkün edir.

Açılma – 2023

Generativ süni intellekt həddi aşır

Süni intellekt əlçatan, istifadə oluna bilən və iqtisadi baxımdan dağıdıcı gücə malik olur. Sadəcə “daha yaxşı neyron şəbəkələri” deyil. Bu, süni intellektin kod yazdığı, təsvirlər yaratdığı, ofis əməyi sahələrində avtomatlaşdırma apardığı, mühakimə tapşırıqlarını geniş miqyasda yerinə yetirdiyi və ilk dəfə olaraq ixtisaslaşmış olmaqdan çıxıb ümumi təyinatlı idrak alətinə çevrildiyi andır.

2026 – Təklif?

- 1989-cu il axır zamanın özünün möhürünün açılması kimi (şəbəkələşmiş bağlantı başlayır, qlobal bilik axını üçün təməl qoyulur; Adventizmin son sınaq müddəti üçün yol nişanı olaraq SSRİ-nin süqutu ilə əlaqələndirilir).
- 1996-cı il mesajın rəsmiləşdirilməsi kimi (kommersiya veb informasiya iqtisadiyyatını miqyaslandırır, ticarəti və kəşfi rəqəmsallaşdırır).
- 2001-ci il mesajın gücləndirilməsi kimi (platformalar, bulud və daimi əlçatanlıq kollektiv, mobil bilik üçün rəqəmsal ekosistemin əsasını qoyur).

- 2012/2013-cü illər həqiqi zəkanın təməlinin qoyulması kimi (dərindən öyrənmədə baş verən sıçrayış maşınların anlayışını praktik və miqyaslanı bilən edir).
- 2023-cü il möhürlərin açılmasının kulminasiyası kimi (generativ süni intellekt ümumi təyinatlı idrak sahəsinə keçərək biliyin yaradılmasını və mühakiməni əlçatan və sarsıdıcı edir).

İrəliləyiş zərifdir: hər mərhələ əvvəlkinin üzərində yığılı şəkildə qurulur və əlaqəlilik -> kommersiyalaşma -> ekosistem -> intellekt -> idrak istiqamətində keçid edir.

2012/2013 həlledici dönüş nöqtəsidir; neyron şəbəkələrinin iyerarxik, avtomatik öyrənməyə qadir olduğunu sübut etdiyi an (AlexNet/ImageNet qələbəsi, Hintonun işinin təsdiqlənməsi, GPU miqyaslandırılmasının bunu mümkün etməsi) məhz 2023-cü ildəki generativ partlayışı qaçılmaz etdi. 2012-ci ildəki memarlıq dəyişikliyi olmasaydı, transformator modelləri (2017) və kütləvi miqyaslandırma ChatGPT səviyyəsində ümumilik hasil etməzdi.